

dagsmænd ville kunne fatte lettelig dets Mening; men derfor kan det godt trænge til at blive kortere, naar det skal være en Rettefærdighed for hele Landets Fæstebefolkning. Min Stilling til de foreliggende Forslag ved § 7 har jeg nylig omtalt, og skal derfor ikke dvæle længere derved. Hvad § 10 angaaer, har den ærede Ordfører jo fremstillet for Thinget, hvad Fleertallet mener; jeg skal, idet jeg fastholder min Tilslutning til denne Paragraph, dog bemærke, at jeg meget godt seer, hvad vi, for at fremme Thingets Forhandlinger og hurtigt afgive vor Betænkning, kunne have overseet ved Redactionen af denne Paragraph. Det er mig ganske klart, som ogsaa Enhver, der seer paa Paragraphen, let vil see, at der ikke er nogen egentlig praktisk Gjennemførelse mulig af den Idee, at Indtægningssummen og Afgifterne skulle kapitaliseres, naar man ikke siger, efter hvilke Forhold det skal ske, om f. Ex. ved at tage det 25 = dobbelte. Det Samme gjælder fremdeles med Hensyn til Afgifter i Korn, naar der ikke er fastsat, om deres Værdi skal bestemmes efter Aarets eller efter 15 eller 24 Mars Capitelstart. Tanken er ganske vist, som den staaer redigeret i Paragraphen i dette Dieblif, uigjennemførlig. Jeg seer ogsaa de Vanffeligheder, der ere ved Forslaget, forsaavidt det omtaler Fæsterens Efterladtes tilstedeværende Billighed til at fæste, uden at det er sagt, at de skulle være villige til at fæste f. Ex. paa de paa det Sted almindelige Betingelser; thi naar der ikke staaer Noget om, hvorefter Amtmanden skal dømme, om Billigheden er tilstede, vil det naturligtvis være umuligt for ham at dømme, om Billighed er tilstede eller ikke. Saa er nemlig Billighed tilstede, efter det første Stykkes Redaction, naar Fæsterens Efterladte blot byder 3 Rd. Dernæst er det naturligtvis ogsaa en Feil, at vi ikke have optaget Tidsbestemmelser, inden hvilke de forskjellige Afsnit i Forhandlingerne skulle være forløbne; thi Jorddroten har et Aar og, saavidt jeg erindrer, 2 Uger til at bortfæste Gaarden, inden han falder ind under Straffe-

bestemmelserne om ikke at have bortfæstet en fæsteledig Gaard. Det vil derfor naturligtvis være nødvendigt at sætte en vis Tid, f. Ex. 3—4 Maaneder, inden hvilken de forskjellige Forhandlinger skulle være bragte tilende; thi ellers vil man kunne komme til at stille Gods-eieren i den Stilling, at han inden nogle saa Uger skal skaffe en Fæster til sin Gaard, nemlig naar Forhandlingerne glippe for ham. Med disse Endringer, som det vil være meget let at foretage til tredje Behandling, tror jeg ikke, Forslaget fjerner sig saa meget fra hele den Vej, som jeg af Andre udenfor Forhandlingerne her i Thinget, men særligt under Forhandlingerne i det andet Thing, med saa megen Styrke har hørt gjentaget var fuldt berettiget. Jeg tror i det Hele, at Betænkningen har Ret i, at Forslaget staaer kun fast en Billighed, som man forudsætter eksisterer, og som Forsvarerne af Fæstevæsenet uden videre altid erklære i Reglen eksistere. — Forslaget under Nr. 25 ligger i mine Dine ogsaa af mange Redactionsvanffeligheder. Det ligger for det Første af den Vanffelighed, at Godseieren, selv om han sælger til en Fremmed i den nærværende Fæsters Tid, skal indbetale en Trediedeel til Statskassen af, hvad Stedet skjønes at være værd. Det vil dog ikke kunne bestemmes paa den Maade; thi saa skal han ikke blot erholde Indvilligelse mod en vis Udbetaling af den nærværende Fæster, men derfor indbetale en Trediedeel til Statskassen. Han vil saaledes blive meget ugunstigere stillet, end naar han i et andet lignende Tilfælde sælger til Fæsterens Børn, og han vil derfor ikke have nogen Opfordring til ved en betydelig Erstatning til den nærværende Fæster at søge at opnaa Leilighed til Salget i hans Tid, men langt hellere udslyde Salget indtil Fæsteledigheds, hvor han kun skal udrede Afgiften til Statskassen, men ikke ogsaa Erstatning til den nærværende Fæster. Heller ikke er det mig rigtig klart, hvorledes den hele Forhandling skal gaae for sig; thi naar Gaarden er solgt til en Fremmed, saa er den solgt, og